

Yrännia

Työturvallisuuspalvelut

T Tapaturman vaarat

Vaarojen selvittäminen ja arviointi

1. Laita riskien kartoituslomakkeisiin nimesi ja työpisteesi tiedot eli mitä työtä tarkastellaan.
2. Kartoita tarkastuslistan avulla oman työpisteesi vaaratekijöitä ja kirjaa ne lomakkeisiin. Kirjoita, missä vaaratilanne esiintyy, mistä vaaratilanne aiheutuu ja mitkä ovat mahdolliset seuraukset. Lomakkeiden taakse voi kirjoittaa myös ellei etusivulla riitä tilaa.
3. Lomakkeet kerätään ja käydään läpi pienemmässä ryhmässä sekä määritetään keskeisimpiin vaaratekijöihin mahdollisia torjunta-/parannuskeinoja.

Yritys ja arvioinnin kohde: _____

Osallistujat: _____

Päivämäärä: _____

Työympäristö

T1. Liukastuminen

T2. Kompastuminen

T3. Henkilönostot tai henkilön putoaminen

T4. Puristuminen esineiden väliin

T5. Lukittuun tilaan loukkuun jääminen

T6. Sähköisku tai staattinen sähkö

T7. Tavarakuljetukset ja muu liikenne

T8. Hapen puute

T9. Veden varaan joutuminen

Esineet ja aineet

T10. Esineiden putoaminen

T11. Esineiden kaatuminen

T12. Esineiden ja aineiden sinkoutuminen

T13. Liikkuvan esineen aiheuttama isku

T14. Takertuminen liikkuvaan esineeseen

T15. Viilto- ja leikkaautumisvaara

T16. Pistovaara

Henkilön toiminta

T17. Suojainten ja suojusten puute

T18. Turvaton toiminta ja riskinotto

T19. Poikkeavat tilanteet ja häiriöt

T20. Päihteiden väärinkäyttö

Henkilön toiminta

T21. Puutteet hälytys- ja pelastusvälineissä

T22. Puutteet ensiapujärjestelyissä

Muut mahdolliset tekijät

Aiheuttaa vaaraa tai haittaa	Ei vaaraa tai haittaa	Ei tietoa
---------------------------------------	--------------------------------	-----------

Huomiot

Vaaratilanteen kuvaus	Riski	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Valmiina	Ok

Esiintyminen	1. Vähäiset Epämukavuutta, ärsytystä, ohimeneviä lieviä haittoja	2. Haitalliset Pitkäkestoisia vakavia vaikutuksia, pysyviä lieviä haittoja	3. Vakavat Pysyviä vakavia vaikutuksia
1. Epätodennäköinen Altistuminen yli ohjearvojen satunnaista	I Merkityksetön	II Vähäinen	III Kohtalainen
2. Mahdollinen Altistuminen yli ohjearvojen päivittäistä	II Vähäinen	III Kohtalainen	IV Merkittävä
3. Todennäköinen Altistuminen yli ohjearvojen jatkuva	III Kohtalainen	IV Merkittävä	V Sietämätön

Tunnistamisohjeet

Työympäristö

T1 Liukastuminen: Liukastumisvaara tarkoittaa tilannetta, jossa on liian heikko kitka, jotta kulkija pysyisi normaalisti pystyssä. Vaara yleensä liittyy sileisiin ja tasaisiin pintoihin. Vaaraa lisäävät pinnoilla oleva jää, vesi tai muut nesteet sekä pintojen kaltevuudet. Jalkineiden laatu ja kulutapa vaikuttavat turvallisuuteen. Kompastumisvaara liittyy kulkuteillä oleviin esteisiin (esim. johdot, letkut, jätteet) tai epätasaisuuksiin (esim. kynnykset, kolot, kuopat, tasoerot), jotka voivat aiheuttaa kulkijan kaatumisen. Vaaraa lisää mm. huomion kiinnittyminen muualle esim. kannettaessa taakkoja tai tehtäessä muuta työtä samalla.

T2 Kompastuminen: Kompastumisvaara liittyy kulkuteillä oleviin esteisiin (esim. johdot, letkut, jätteet) tai epätasaisuuksiin (esim. kynnykset, kolot, kuopat, tasoerot), jotka voivat aiheuttaa kulkijan kaatumisen. Vaaraa lisää mm. huomion kiinnittyminen muualle esim. kannettaessa taakkoja tai tehtäessä muuta työtä samalla.

T3 Henkilönostot tai henkilön putoaminen: Putoamisvaara tarkoittaa tilanteita, joissa joudutaan nousemaan (esim. kiipeämään) työtason tai kulkutien yläpuolelle tai joissa on työtasolla tai kulkutiellä vapaa suojaamaton reuna, josta voi pudota alemmalle tasolle (esim. suojakaide puuttuu tai on suojaamaton aukko työtasolla). Erityinen putoamisvaara liittyy tikkaisiin ja jyrkkiin portaisiin.

T4 Puristuminen esineiden väliin: Liikkuvat esineet (esim. koneenosat) saattavat aiheuttaa puristumisvaaran, jossa joku ruumiinosa (esim. kädet tai jalat) tai koko keho joutuu puristuksiin kahden liikkuvan esineen väliin tai kiinteää rakennetta vasten.

T5 Lukittuun tilaan loukkuun jääminen: Loukkuun jääminen, silloin kun ovi tai luukku ei avaudu sisäpuolelta, saattaa aiheuttaa vakavaa vaaraa esimerkiksi ahtaissa tai lukittavissa kylmätiloissa.

T6 Sähkölaitteet ja staattinen sähkö: Sähköiskuvaara syntyy, kun ihminen pääsee koskettamaan jännitteistä suojaamatonta sähköjohdinta tai muuten jännitteistä laitetta. Korkeilla jännitteillä ei tarvita edes koskettamista, suojaetäisyyksien alittaminen riittää sähköiskuun. Sähköisku tai staattisen sähkö purkaus voi sinällään olla hengenvaarallinen tai se voi aiheuttaa muun vaarallisen tilanteen esimerkiksi horjahtamisen, kaatumisen tai refleksinomaisen tarrautumisen. Suoran sähköiskuvaaran lisäksi sähkö voi aiheuttaa välillisesti hengenvaaran, kun ylikuumentunut johdin tai kipinöivä liitos aiheuttaa tulipalon.

T7 Tavarankuljetukset ja muu liikenne: Työpaikan sisäisessä liikenteessä sekä ulko- että sisätiloissa aiheutuu tapaturman vaaroja (esim. törmäysmahdollisuus), kun trukit, liikkuvat työkonet ja muut ajoneuvot sekä henkilöliikenne liikkuvat samoilla kulkuväylillä. Lisäksi tulee tarkastella työnaikaisen liikkumisen (esim. asiointi) ja työmatkojen turvallisuutta.

T8 Hapen puute: Hapen puutetta voi esiintyä esimerkiksi säiliöissä tai muissa suljetuissa tiloissa, joissa on säilytetty hapetta kuluttavia aineita tai tavaroita, kuten haketta tai romua.

T9 Veden varaan joutuminen: Hukkumisvaaroja ilmenee töissä, joissa työskennellään veden (esim. joet, järvet, meret, altaat) läheisyydessä ilman putoamissuojausta. Esimerkiksi siltojen ja satamien rakentaminen, altaiden hoito ja puhdistus.

Esineet ja aineet

T10 Esineiden putoaminen: Esineiden putoamisvaara esiintyy, kun esineitä varastoidaan, säilytetään tai liikutellaan lattiatason yläpuolella. Erityisen suuri vaara on silloin kun esineet ovat pään yläpuolella, esim. nostettaessa taakkoja henkilöiden yli.

T11 Esineiden kaatuminen: Esineet voivat kaatua silloin, kun niitä siirrellään tai varastoidaan. Vaara voi syntyä esineiden huterasta sijoittelusta tai sidonnan puutteista, esim. levy- ja laatikkopinot, kaasupullot jne.

T12 Esineiden ja aineiden sinkoutuminen: Esineet tai aineet voivat sinkoutua niitä työstettäessä suurella nopeudella, esim. hiottaessa tai jrsittäessä.

T13 Liikkuvan esineen aiheuttama isku: Liikkuvat esineet esim. koneen osat tai siirreltävät kappaleet voivat aiheuttaa iskuvaaraa, jos liikutaan tai työskennellään vaara-alueella.

T14 Takertuminen liikkuvaan esineeseen: Koneiden, kuljettimien, telojen ja rullien nielut ja liikkuvat reunat sekä pyörivien akselien päät aiheuttavat takertumisvaaraa. Takertumisvaaraa lisää löysä vaatetus ja esim. pitkät hiukset.

T15 Viihto- ja leikkautumisvaara: Terävät, ohuet metalli-, muovi- tai lasimateriaalit sekä puukot yms. voivat aiheuttaa viihto- ja leikkautumisvaaraa.

T16 Pistovaara: Teräväkärkiset esineet (esim. neulat) voivat aiheuttaa pistovaaraa.

Tunnistamisohjeet

Henkilön toiminta

T17 Suojainten ja suojusten puute: Asianmukaisten henkilönsuojainten ja suojarusteiden tai koneiden ja laitteiden suojusten ja turvalaitteiden huono kunto tai puuttuminen lisäävät henkilön tapaturmariskiä.

T18 Turvaton toiminta ja riskinotto: Turvaton toiminta tarkoittaa vaarallisten työtapojen käyttämistä tai ohjeiden noudattamatta jättämistä. Turvaton toiminta voi aiheuttaa tapaturman vaaroja paitsi henkilölle itselleen myös sivullisille. Riskinotto tarkoittaa riskin tietoista hyväksymistä ja riskialtista käyttäytymistä.

T19 Poikkeavat tilanteet ja häiriöt: Normaalista toiminnasta poikkeaviin tilanteisiin (kuten vikoihin, häiriöihin ja virheisiin) ja toisaalta toiminnan lomassa tapahtuviin kunnossapito-, huolto- ja siivoustöihin liittyy erilaisia tapaturman vaaroja ja muita haittatekijöitä (esim. hankalat työasennot).

T20 Päihteiden väärinkäyttö: Päihtyneenä, krapulaisena tai huumeiden vaikutuksen alaisena työskenteleminen lisäävät tapaturmariskiä sekä kyseisen henkilön että hänen työtovereidensa osalta.

Muita mahdollisia vaaratekijöitä

T21 Puutteet hälytys- ja pelastusvälineissä: Työpaikalla on varauduttava tulipalon, räjähdysten, hukkumis- tai muiden onnettomuuksien varalta turvallisuusjärjestelyillä (palontorjuntavälineet, hengenpelastusvälineet, pelastautumislaitteet), jotka hälyttävät vaaran ilmaantuessa, suojaavat vaaralta ja auttavat pelastamisessa. Turvallisuus- ja pelastautumisvälineiden tarve riippuu työpaikan olosuhteista ja työn luonteesta.

T22 Puutteet ensiapujärjestelyissä: Työpaikalle on tarvittaessa nimettävä ensiapu- ja pelastushenkilöt, joille on järjestettävä riittävä koulutus. Työpaikalla tulee olla riittävä määrä asianmukaisia ensiapuvälineitä. Jokaisella työntekijällä tulee olla perustiedot työpaikan ensiapujärjestelyistä. Työpaikalla tulee olla ensiavun antamiseen soveltuva tila.